

**Відокремлений структурний підрозділ «Вишнянський фаховий коледж
Львівського національного університету природокористування»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Наказом в.о.директора

ВСП «ВФК ЛНУП»

«29» листопада 2022 р. №83

ІНСТРУКЦІЯ № 12

з охорони праці для електромонтера з ремонту і обслуговування електроустаткування

1. Загальні положення

1.1. Інструкція розроблена відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9 та Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15 та Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09.01.1998 №4.

1.2. До роботи в якості електромонтера з ремонту і обслуговування електроустаткування (далі – електромонтер) допускається особа:

- не молодше 18 років, яка має професійно-технічну освіту відповідного напрямку підготовки та -- -- має відповідне посвідчення;
- володіє достатніми теоретичними знаннями і професійними навичками;
- не має протипоказань до роботи за станом здоров'я;
- пройшла попередній і періодичний медичні огляди;
- пройшла навчання безпечним методам і прийомам виконання робіт, а також вступний інструктаж з охорони праці та інструктаж з охорони праці та стажування на робочому місці, перевірку знань вимог охорони праці і має відповідну групу з електробезпеки;

1.3. Електромонтер забезпечує проведення монтажу, ремонту, налагодження електроустаткування, його правильну технічну експлуатацію, проведення перевірок роботи обладнання з метою своєчасного виявлення несправності та її усунення, а також виконує інші функціональні обов'язки, згідно з посадовою інструкцією.

1.4. Електромонтер зобов'язаний:

- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
  - забезпечити безпечну експлуатацію обладнання, роботу електромережі, систем освітлення, вентиляції і кондиціонування та іншого обладнання на дорученій ділянці роботи (профілактичний огляд, технічне обслуговування, поточний ремонт тощо);
  - знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з питань охорони праці;
  - дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих працівників у процесі виконання будь-яких робіт чи;
  - підтримувати порядок і чистоту на робочому місці та дотримуватись правил особистої гігієни;
- не допускати порушень правил пожежної безпеки;
- використовувати за призначенням інструменти, устаткування та засоби індивідуального захисту (для перенесення інструменту використовувати спеціальну сумку чи переносний ящик);
  - зберігати і приймати їжу у встановлених і обладнаних для цього місцях;
  - вміти надавати першу домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків;
  - знати місця зберігання аптечки, пожежного інвентаря, гідрантів, шляхи евакуації людей, а також номери телефонів для виклику екстрених аварійних служб;

- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці та пожежної безпеки; проходити за затвердженими графіками навчання, інструктажі та перевірку знань з питань охорони праці та пожежної безпеки;
- повідомляти про ситуації, що загрожують життю і здоров'ю людей, а також пошкодженню майна.

2. Вимоги безпеки перед початком робіт

2.1. До оперативного обслуговування електричного устаткування та його ремонту допускаються працівники, які:

-знають основи електротехніки; будову різних типів електродвигунів постійного та змінного струму, захисних і вимірювальних приладів, комутаційної апаратури, найбільш раціональні способи перевірки, ремонту, складання, встановлення і обслуговування електродвигунів і електроапаратури, способи захисту їх від перенапруги тощо; знають терміни випробувань захисних засобів та пристосувань, правила їх експлуатації і догляду за ними;

знають оперативні схеми, експлуатаційні інструкції, особливості обладнання і пройшли відповідне навчання;

володіють іншими знаннями і навичками відповідно до присвоєних розрядів та відповідають іншим кваліфікаційним вимогам згідно з посадовою інструкцією.

2.2. Перед початком роботи електромонтер повинен:

ознайомитися зі станом та режимом роботи устаткування на своїй ділянці особистим оглядом в обсязі, встановленому відповідною інструкцією;

у разі проведення робіт позмінно, одержати від працівника попередньої зміни інформацію про стан устаткування, за яким необхідно вести ретельний нагляд для запобігання аваріям та неполадкам, а також про стан устаткування, що перебуває в ремонті або резерві;

перевірити і прийняти інструмент, матеріали, ключі від приміщень, засоби захисту, оперативну документацію та інше;

ознайомитись з усіма записами та розпорядженнями за час, що минув з його останньої зміни;

підготувати необхідні засоби індивідуального захисту;

оформити, якщо це передбачено відповідною інструкцією, приймання зміни записом у журналі, а також в оперативній схемі власним підписом та підписом працівника, який її здає.

2.3. Перед виконанням робіт з підвищеною небезпекою, які проводяться за розпорядженням або нарядом-допуском, переконатися в належному оформленні документації, пройти цільовий інструктаж та виконувати заходи передбачені нарядом-допуском, розпорядженням, вимогами Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

2.4. Видалити із зони проведення робіт сторонніх осіб, звільнити робоче місце від зайвих предметів і матеріалів, огородити робочу зону та встановити знаки безпеки.

2.5. Забороняється допускати до роботи працівника з ознаками алкогольного або наркотичного сп'яніння, а також з явними ознаками захворювання.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час роботи електромонтер зобов'язаний:

утримувати обладнання в технічно-справному стані;

використовувати безпечні прийоми праці;

користуватися спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту за їх призначенням;

не допускати на своє робоче місце сторонніх осіб;

не виконувати роботи, не передбачені змінним завданням;

за необхідності правильно застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту; відрегулювати рівень освітленості робочого місця;

- дотримання вимог виробничої санітарії та пожежної безпеки;

- вести затверджену у встановленому порядку технічну і оперативну документацію.

3.2. Під час роботи не допускаються сторонні розмови, протягом робочого дня потрібно дотримуватися встановлених перерв у роботі згідно з затвердженими в коледжі правилами внутрішнього трудового розпорядку.

3.3. Забороняється:

працювати при недостатньому освітленні;

курити в приміщеннях;

залишати без нагляду електронагрівальні прилади.

3.4. Під час роботи здійснюється постійний контроль за справністю обладнання, інструментів, блокувальних, вмикаючих і вимикаючих пристроїв, сигналізації, електропроводки.

3.5. Перед проведенням ремонту електрообладнання необхідно зняти напругу в мережі не менше ніж у двох місцях та видалити запобіжники. Приступаючи до демонтажу електрообладнання, необхідно переконатись у відсутності напруги та вивісити при цьому на рубильнику або ключі управління плакат такого змісту: «Не вмикати – працюють люди».

3.6. Розбирання і збирання електрообладнання необхідно виконувати на верстатах чи спеціальних робочих столах або стійких стендах.

3.7. Під час роботи в електроустановках без зняття напруги на струмовідних частинах або поблизу від них необхідно дотримуватися таких вимог:

огородити розташовані поблизу робочого місця струмовідні частини, що перебувають під напругою, і до яких можливий дотик;

працювати в діелектричному взутті або стоячи на діелектричному килимку;

застосовувати інструмент з ізолювальними рукоятками, чи користуватися діелектричними рукавицями;

тримати ізолювальні частини засобів захисту за рукоятки до обмежувального кільця;

користуватися тільки сухими і чистими ізолювальними частинами засобів захисту з непошкодженим лаковим покриттям;

не торкатися ізоляторів електроустановки, що перебуває під напругою, без застосування електрозахисних засобів;

не працювати у зігнутому стані, якщо у разі випрямлення відстань до струмовідних частин буде меншою, ніж передбачена нормами;

не застосовувати металевих драбин, не працювати стоячи на ящиках або інших сторонніх предметах;

під час наближення грози припинити всі роботи на повітряних лініях електропередавання, відкритому та закритому розподільчому устаткуванні, на вводах з комунікаційною апаратурою безпосередньо з'єднаною з повітряними лініями;

під час снігопаду, дощу, туману не допускається виконання робіт, які вимагають застосування захисних ізолювальних засобів.

3.8. Після закінчення ремонтних робіт електромонтер зобов'язаний у присутності працівників, які працюють на обладнанні, перевірити його справність і передати його в роботу.

3.9. Електромонтер забезпечує утримання робочого місця в порядку і чистоті, стежить за чистотою повітря в приміщенні, не допускає утворення протягів.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи необхідно привести в порядок робоче місце.

4.2. Відключити і знеструмити обладнання та світильники.

- 4.3. Прибрати інструменти і матеріали, що використовувались у виробничому процесі, в призначене для їх зберігання місце.
- 4.4. Повідомити про виявлені під час роботи неполадки і несправності обладнання та про інші фактори, що впливають на безпеку праці.
- 4.5. Здійснити інші заходи, передбачені посадовою інструкцією чи іншими локальними актами.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. У разі виникнення аварійних ситуацій і аварій (поява запаху газу, задимлення, виявлення підвищеного тепловиділення від устаткування, підвищеного рівня шуму при його роботі, несправності заземлення, загоряння матеріалів і обладнання, раптовому припиненні подачі електроенергії та інше) електромонтер вживає заходи щодо їх локалізації та ліквідації згідно з планом локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій.
- 5.2. У випадку, якщо він самостійно не спроможний вжити дієвих заходів з усунення виявлених порушень у роботі обладнання, працівник зобов'язаний негайно повідомити про це безпосереднього керівника.
- 5.3. При пожежі, задимленні або загазованості потрібно негайно вжити заходів щодо евакуації людей з приміщення відповідно до затвердженого плану евакуації та приступити до ліквідації пожежі наявними засобами пожежогасіння. При загорянні електрокабелю та електроустаткування необхідно їх негайно знеструмити.
- 5.4. У випадку нещасного випадку (травми) потрібно надати домедичну допомогу потерпілому, за необхідності викликати швидку допомогу.
- 5.5. У разі настання нещасних випадків з людьми (враження струмом) зняття напруги для звільнення потерпілого від дії електричного струму має бути здійснено негайно.

Інженер з охорони праці

Наталія ШПАК

Погоджено:

Юрисконсульт коледжу

Наталія ГАЛУШКА